

H O T Ă R Ă R E A nr.1-99/2021
cu privire la examinarea contestațiilor împotriva hotărârii Colegiului
de disciplină și etică nr.3-61/2021 din 15.06.2021,
adoptată în privința procurorului Dan Solovei

30 septembrie 2021

municipiul Chișinău

Examinând contestația Inspecției procurorilor și contestația șefului Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, depuse împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică **nr.3-61/2021 din 15.06.2021**, audiind informația prezentată de către doamna Angela Motuzoc, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prin decizia din 24.05.2021, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxxxx, identificând temeuri de tragere la răspundere disciplinară a ex-procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Dan Solovei a remis cauza disciplinară Colegiului de disciplină și etică, pentru examinare.

Verificarea disciplinară s-a bazat pe sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, formulată de către procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, referitor la omisiunile admise la instrumentarea dosarului penal **nr.xxxxxxxxxxxx**.

Potrivit concluziei Inspecției procurorilor, acțiunile ex-procurorului Dan Solovei se încadrează în abaterea disciplinară prevăzută de art. 38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură - a) *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;* b) *neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept;* e) *încălcarea gravă a legii.*

Circumstanțele reținute în sesizarea disciplinară.

Din sesizarea disciplinară se relevă că materialele procesului penal nr.xxxxxxxxxxxx și acțiunile ex-procurorului Dan Solovei au fost verificate cu titlu de control ierarhic superior, în temeiul petiției depuse de cetățeanul Xxxxx Xxxxxxx, privind dezacordul cu acțiunile pretins ilegale ale procurorilor și judecătorilor care au instrumentat cauza penală de învinuire a sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art.201 alin.(1) lit. a), b) din Codul penal, precum și în baza investigației jurnalistice publicate la subiect în ziarul „Xxxxxx”. Procuratura Generală a verificat cu titlu de control ierarhic alegațiile expuse de către Xxxxx Xxxxxxx în raport cu materialele cauzei penale în cadrul căreia ultimul a primit calitatea de învinuit/inculpat.

În cadrul controlului ierarhic s-a constatat că urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxxxxx a fost intentată la xx xxxxx 2018 de către organul de urmărire penală al

Inspectoratului de Poliție Buiucani, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit. a) din Codul penal.

Potrivit ordonanței privind începerea urmăririi penale: „*la data de xx.xx.2018, în Registrul-1 al IP Buiucani, cu nr.xxxx a fost înregistrată plângerea cet. Xxxxx Xxxxxxx, prin care solicită atragerea la răspundere a concubinului ei cet. Xxxxx Xxxxxxx, care începând cu vara anului 2014 până în prezent, având intenția de intimidare în scop de impunere a voinței și controlului personal asupra acesteia, totodată și i-a cauzat dureri fizice și suferințe psihice, de nenumărate ori provoca conflicte fără motiv, numind-o cu cuvinte necenzurate urmate de aplicarea față de aceasta a loviturilor în regiunea capului și a corpului.*”

Ultimul caz a avut loc la xx.xx.2018, în jurul orelor xx:xx, când ambii se aflau în automobilul de model „Xxxxxxx Xxxxxxx”, cu n/î XXX xxx, pe str. Xxxx Xxxxx, mun. Chișinău, în regiunea [...], și Xxxxx Xxxxxxx din nou a inițiat cu victima un conflict, în urma căruia a numit-o cu cuvinte necenzurate, a amenințat-o cu răfuială fizică și i-a aplicat multiple lovituri cu pumnul în regiunea feței și capului, cauzându-i astfel vătămări corporale sub formă de echimoză la nivelul mucoasei buzei superioare pe dreapta, edem al țesuturilor moi la nivelul părții piloase a capului regiunea occipitală, care, conform raportului de expertiză judiciară nr.xxxxxxxxxxxx din xx.xx.2018, se califică ca vătămare corporală neînsemnată ”.

Prin viza procurorului adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Buiucani Eduard Mașnic din xx.xx.2018, conducerea urmăririi penale a fost dispusă procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Veaceslav Cernalev, care prin ordonanța din data de xx.xx.2018 l-a recunoscut în calitate de bănuț pe Xxxxx Xxxxxxx, iar prin cea din xx.xx.2018 l-a pus sub învinuire, încadrând acțiunile acestuia în baza art.201¹ alin.(1) lit. a) din Codul penal-violență în familie, adică *acțiuni intenționate comise de către un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestate prin maltratare.*

La xx.xx.2018, prin ordonanța procurorului-șef al Oficiului Buiucani, cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx a fost retrasă din gestiunea procurorului Veaceslav Cernalev și transmisă pentru conducerea urmăririi penale procurorului Dan Solovei.

Argumentele autorului sesizării vizavi de acțiunile de urmărire penală efectuate de procurorul Dan Solovei și omisiunile depistate

Analizând circumstanțele expuse de către Xxxxx Xxxxxxx în petiția depusă, procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale a elucidat mai multe abateri de la legislația în vigoare, admise de către procurorul Dan Solovei la conducerea urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx.

Astfel, potrivit autorului sesizării, procurorul Dan Solovei a admis încălcarea prevederilor art. 1 și art. 254 din Codul de procedură penală, manifestată prin inacțiune și insuficiența implicării în acumularea de probe pe dosar.

Potrivit art.1 alin.(3) din Codul de procedură penală : „*Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuț, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.*

”, iar art.254 alin.(1) din Codul de procedură penală, prevede că „*Organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului*”.

Prin urmare, autorul sesizării insistă că *procurorul Dan Solovei urma să emită indicații concrete pe cauza penală enunțată, cu stabilirea acțiunilor de urmărire penală ce urmau a fi efectuate, martorilor care urmau a fi audiați, or, până la momentul transmiterii cauzei penale în conducerea acestuia, nu au fost acumulate probe suficiente pentru demonstrarea săvârșirii de către Xxxxx Xxxxxxx, a infracțiunii prevăzute la art.201¹ din Codul penal.*

Probatoriul a fost unul vag, au fost admise erori procesuale, procurorul Dan Solovei acționând în opoziție cu normele prevăzute la art.52 din Codul penal, care stipulează că procurorul: 3) *conduce personal urmărirea penală și controlează legalitatea acțiunilor procesuale efectuate de organul de urmărire penală, decide excluderea din dosar a probelor obținute conform prevederilor art. 94 alin.(1); 6) verifică calitatea probelor administrate, veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nici o persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indici temeinici că a săvârșit o infracțiune;...8) anulează ordonanțele ilegale, modifică sau completează ordonanțele neîntemeiate ale organului de urmărire penală; ”.*

Astfel, din declarațiile martorilor, se probează că învinuitul Xxxxx Xxxxxxx și partea vătămată Xxxxx Xxxxxxx nu erau concubini, între ei existând anumite relații amoroase, însă fără conlocuirea celor doi, deci în privința acestora nu puteau fi aplicate prevederile legislației ce reglementează violența în familie.

Totodată, chiar dacă ar fi existat relații de concubinaj între aceștia, nu a fost demonstrată prezența laturii obiective a infracțiunii de violență în familie în acțiunile lui Xxxxx Xxxxxxx. Învinuirea imputată a fost una vagă, fiind interpretat extensiv conținutul art.201¹ CP în raport cu acțiunile inculpatului, or, reprezintă violență în familie prin prisma art.201¹ alin.(1) lit. a) și b) din Codul penal: „*Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății; b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei.* ”

Imputarea literei „a)” la calificare nu a fost justificată, din motiv că vătămarea corporală ușoară nu a fost probată, prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr.xxxxxxxx din xx.xx.18, vătămarile victimei Xxxxx Xxxxxxx fiind apreciate drept neînsemnate.

Menționează autorul sesizării că, infracțiunea prevăzută la art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii vătămării ușoare a integrității corporale sau a sănătății, prin urmare latura obiectivă imputată este lipsită de urmarea prejudiciabilă - vătămarea ușoară a integrității corporale.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 14 alin. (1) din Codul penal care prevede: *Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală*”, fapta lui Xxxxx Xxxxxxx urma a fi prevăzută de Codul penal iar potrivit art. 52 alin. (1) din Codul penal, care stipulează: „*Se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective*

și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă”, lipsa urmărilor prejudiciabile și, corespunzător, a laturii obiective obstrucționează calificarea acțiunilor acestuia potrivit art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal.

De asemenea, nici imputarea literei „b)” la calificare nu a fost justificată, or inculpatul nu a izolat victima, aceasta continuând să meargă la serviciu și având viața ei independentă, iar acțiunea de intimidare a fost probată doar prin declarațiile părții vătămate. Violența psihologică manifestată față de Xxxxx Xxxxxxx nu a fost demonstrată prin nici un raport de expertiză psihiatrică sau evaluare psihologică, or impactul acțiunilor de intimidare urmează a fi demonstrat pentru a se constata și aprecia gravitatea consecințelor și suferințelor victimei, măsuri necesare de reabilitare (consiliere psihologică). În altă ordine de idei, nu au fost anexate alte dovezi care ar certifica intimidarea exprimată prin maltratarea constantă anterioară a părții vătămate calificată drept contravenție - dovezi de aplicare a sancțiunilor contravenționale repetate ale făptuitorului pe aceleași fapte.

În cadrul controlului s-a mai depistat că procurorul Dan Solovei, neverificând circumstanțele cazului, a audiat învinuitul, a întocmit rechizitoriul și, în pofida erorilor grave (calificării incorecte a faptei, reținerii, arestării și percheziției neîntemeiate, etc.), a expediat dosarul penal în instanța de judecată pentru examinare în fond.

Potrivit autorului sesizării, procurorul Dan Solovei a considerat concludente și suficiente probele, care nu ar fi fost suficiente nici pentru probarea unei contravenții, or, unicul martor al altercației, Xxxxx Xxxxxxx, a dat declarații vagi, a menționat că nu cunoaște data, dar într-o dimineață, a observat într-un automobil că un domn o ținea de păr pe doamnă. Doamna a ieșit din automobil și s-a așezat pe bancă, atunci a observat sânge în regiunea buzei acesteia. Automobilul a plecat, iar alte acțiuni violente din partea bărbatului nu a văzut și nu l-a memorat pe acesta.

De asemenea, nu a fost audiată în calitate de martor pe cauza dată Xxxxx Xxxxxxx, care, din declarațiile inculpatului, s-a aflat în automobil, la data de xx.xx.2018, în momentul conflictului între Xxxxx Xxxxxxx și Xxxxx Xxxxxxx, deși aceasta ar fi putut reflecta circumstanțe importante în calificarea corectă a faptelor săvârșite. La materialele dosarului nu sunt prezente indicații concrete ale procurorului Dan Solovei privind necesitatea audierii martorului Xxxxx Xxxxxxx.

În context, la xx.xx.2018 procurorul Dan Solovei a întocmit rechizitoriul și, conform art.297 din Codul de procedură penală, a expediat cauza penală în privința lui Xxxxx Xxxxxxx, învinuit în baza art.201¹ alin.(1) lit. a), b) CP, la Judecătoria Chișinău pentru examinare în fond.

Prin urmare, în cadrul urmăririi penale procurorul Dan Solovei incorect a calificat acțiunile făptuitorului în baza art.201¹ alin.(1) lit. a),b) CP (ofițerul de urmărire penală a propus punerea sub învinuire a lui Xxxxx Xxxxxxx doar în baza art.201¹ alin.(1) lit. b) CP), fără a stabili toate circumstanțele cauzei penale.

Conform art. 296 alin.(2) CPP, „dispozitivul rechizitoriului cuprinde date cu privire la persoana învinuitului și formularea învinuirii care i se incriminează cu încadrarea juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătorească competentă”, însă, s-a constatat, că dispozitivul rechizitoriului coincide în totalitate cu ordonanța de punere sub învinuire a lui Xxxxx Xxxxxxx în

baza art.201¹ alin.(1) lit. a), b) din Codul penal, emisă de procurorul Veaceslav Cernalev din 19.05.2018, ceea ce denotă lipsa implicării suficiente a procurorului Dan Solovei la studierea cauzei penale, ci doar preluarea textului ordonanței și inserarea lui în rechizitoriu.

Potrivit art.290 din Codul de procedură penală, *„Procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de urmărire penală, verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, pronunțându-se asupra acestora. Dacă procurorul constată probe obținute contrar prevederilor prezentului cod și cu încălcarea drepturilor bănuitului, învinuitului, prin ordonanță motivată, exclude aceste probe din materialele dosarului. ”*

Prin urmare, nici la această etapă procurorul Dan Solovei nu a reacționat în vederea stabilirii echității în cauza dată și, în conformitate cu prevederile art.284 și art.286 din Codul de procedură penală, nu a scos învinuitul de sub urmărire penală și nu a clasat procesul penal, fiind constatate circumstanțele prevăzute la art.275 pct.3) din Codul de procedură penală, adică lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile lui Xxxxx Xxxxxxx.

Pentru argumentarea celor enunțate, autorul sesizării a consemnat că în cadrul audierii suplimentare a lui Xxxxx Xxxxxxx în calitate de învinuit, acesta a declarat despre reținerile ilegale din xx.xx.2018 și xx.xx.2018, dar nu a fost întocmit proces-verbal deoarece i s-a făcut rău și a fost transportat cu ambulanța de la IP Buiucani la spitalul de urgență. La data de xx.xx.2018, imediat după externare, a fost reținut.

Potrivit art.5 §1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, *„orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale: dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent; dacă a făcut obiectul unei arestări sau dețineri legale pentru nerespectarea unei hotărâri pronunțate de un tribunal, conform legii, ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege; [...]”*

Conform art.5 §5 al Convenției *„orice persoană, victimă a unei arestări sau dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol, are dreptul la reparații. ”*

Astfel, procurorul Dan Solovei nu a acordat nici o importanță alegațiilor privind presupusa reținere ilegală a lui Xxxxx Xxxxxxx și nu s-a autosesizat în vederea verificării circumstanțelor, în pofida prevederilor art.262 din Codul de procedură penală.

La fel, în contextul pretinselor abateri imputate, materialele dosarului penal demonstrează că procurorul Dan Solovei a respins neîntemeiat cererile părții vătămate și ale avocatului învinuitului.

Astfel, la data de xx.xx.2018 partea vătămată Xxxxx Xxxxxxx a înaintat o cerere procurorului Dan Solovei prin care a solicitat încetarea dosarului penal și retragerea plângerii din motiv că s-a împăcat cu învinuitul. Prin ordonanța din xx.xx.2018 cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin altă ordonanță, emisă de procurorul Dan Solovei la aceeași dată, a fost respinsă și cererea avocatului în acest sens.

Neîntemeiat a fost respinsă prin ordonanța procurorului Dan Solovei din xx.xx.2018 și cererea avocatului învinuitului despre anexarea la materialele cauzei a copiilor plângerii lui Xxxxx Xxxxxxx cu privire la aceeași faptă, care au fost înregistrate în Registrul nr.2 al IP Buiucani, de unde poate fi dedus că la data de

xx.xx.2018 nu doar partea vătămată Xxxxx Xxxxxxx a suferit vătămări corporale neînsemnate, dar și Xxxxx Xxxxxxx a suferit același tip de vătămări, pot fi găsite declarațiile lui Xxxxx Xxxxxxx, care în ziua altercației s-a aflat în mașina lui Xxxxx Xxxxxxx și a dat declarații opuse celor ale părții vătămate. S-a invocat de către procuror, în calitate de motiv al respingerii cererii, faptul că cele solicitate nu ar avea tangență cu cauza penală.

Potrivit art.6 al CEDO, „*orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]*”

Potrivit autorului sesizării, *prin violarea prevederii citate, se atestă că procurorul avea o intenție nejustificat de grabnică de a expedia dosarul în instanța de judecată pentru examinare în fond, fără a mai efectua vreo acțiune pe dosarul dat, chiar dacă circumstanțele solicitau efectuarea acestor acțiuni.*

Astfel, procurorul Dan Solovei a încălcat concomitent prevederile art. 19 alin.(3) din Codul de procedură penală care prevede că: „*organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuیتului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.*”

O altă abatere imputată procurorului Dan Solovei, urmare a efectuării controlului, este că a solicitat încasarea ilegală din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de xxxx lei în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală.

Solicitarea încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, în mărime de xxx lei, nu a fost justificată, or, suma achitată pentru expertiza judiciară psihiatrică (care a fost dispusă fără temeі) a constituit xxxx,xx lei, iar suma achitată pentru expertiza judiciară medico-legală a constituit xxx de lei. Achitarea costului primei expertize - de xxxx,xx lei - nu putea fi pusă pe seama inculpatului, din motivul lipsei necesității de efectuare a expertizei psihiatrice, deoarece, potrivit art. 143 din Codul de procedură penală, efectuarea expertizei judiciare este obligatorie pentru constatarea: „*1) cauzei morții; 2) gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale; 3) stării psihice și fizice a bănuیتului, învinuitului, inculpatului - în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal; 3¹) stării psihice și fizice a persoanei în privința căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante; 4) vârstei bănuیتului, învinuitului, inculpatului sau părții vătămate — în cazurile în care această circumstanță are importanță pentru cauza penală, iar documentele ce confirmă vârsta lipsesc sau prezintă dubiu; 5) stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată; 6) altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.*”

Procurorul putea solicita încasarea din contul inculpatului doar a sumei de xxx

de lei - costul expertizei judiciare medico-legale.

Concluziile enunțate de procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, autorul sesizării, sunt bazate pe următoarele probe administrate la etapa urmărire penale: foto-copia ordonanței de punere sub învinuire din xx.xx.2018; foto-copia audierii lui Xxxxx Xxxxxxx în cadrul R-2; foto-copia raportului de expertiză judiciară din xx.xx.2018 în privința lui Xxxxx Xxxxxxx; foto-copia ordonanțelor de respingere a cererilor; copia rechizitoriului; copia sentinței din xx.xx.2020; copia dispozitivului deciziei din xx.xx.2021.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării disciplinare.

Urmare a verificărilor efectuate, Inspekția procurorilor a reținut, în Raportul din xx xxx 2021, toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară întocmită pe caz, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

În acest sens, Inspekția procurorilor a confirmat, în contextul cercetărilor disciplinare efectuate, că acțiunile procurorului Dan Solovei, în cadrul cauzei penale nr.xxxxxxxxxx de învinuire a cet. Xxxxx Xxxxxx, „manifestate prin exercitarea superficială și incompletă a urmăririi penale, lipsa controlului asupra acțiunilor de urmărire penală efectuate de către organul de urmărire penală, adoptarea unor ordonanțe cu încălcarea dispozițiilor legale, constituie abatere disciplinară, prevăzută la art.38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură.”

Astfel, din concluziile formulate de Inspekția procurorilor rezultă că *cercetarea superficială, incompletă și nu sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei de către organul de urmărire penală, rolul pasiv al procurorului Dan Solovei în conducerea urmăririi penale au adus la aceia că în cadrul judecării cauzei, învinuirea înaintată lui Xxxxx Xxxxxx în baza art. 201¹ Cod penal alin.(l) lit. a) și b) Cod penal nu și-a găsit confirmare.*

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2021 a fost admis apelul declarat de avocatul Xxxxx Xxxxxxx în interesele inculpatului Xxxxx Xxxxxx împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din xx.xx.2020, prin care acesta a fost condamnat în baza art. 201¹ Cod penal alin.(l) lit. a) Cod penal la x ani închisoare, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță. Procesul penal în privința lui Xxxxx Xxxxxx a fost încetat, pe motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art. 78¹ din Codul contravențional, cu liberarea acestuia de răspundere contravențională pentru fapta comisă, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere contravențională.

Inspekția consemnează că, potrivit prevederilor art.49 alin.(l) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură, procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară dacă în urma verificării argumentelor sesizării Inspekția procurorilor va constata temeieri rezonabile privind comiterea unei abateri disciplinare de către procuror.

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, procurorul, în conformitate cu prevederile Codului de etică al procurorilor aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, trebuie se respecte cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit următoarelor principii: - supremației legii; - independenței; - integrității; - imparțialității; - profesionalismului; - colegialității; - transparenței; - confidențialității; - corectitudinii.

Potrivit principiul supremației legii, procurorul trebuie: să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii și ale organelor de autoadministrare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest; să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, ale persoanelor fizice și juridice.

Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod, încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale (art.1 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală).

Conform art.6 alin.(3) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură potrivit căreia procurorul este obligat:a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale.

În temeiul art.3 din Legea cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă. Totodată, independența nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate.

Inspekția procurorilor a probat comiterea abaterii disciplinare de către procurorul Dan Solovei prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2020, prin care acțiunile lui Xxxxx Xxxxxx au fost încadrate în baza art.78¹ Cod contravențional, după indicii - *maltratarea comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei*, care a provocat vătămarea neînsemnată a integrității corporale; materialele prezentate de către autorul sesizării.

Totodată, Inspekția Procurorilor a consemnat că prin ordinul Procurorului General nr. xxxx-p din xx.xx.2018 dl Dan Solovei a fost eliberat din funcția de procuror în Procuratura mun.Chișinău din data de xx.xx.2018, pe motivul demisiei din Procuratură în baza raportului depus.

Decizia Colegiului de disciplină și etică

Prin hotărârea **nr.3-61/2021 din 15.06.2021 Colegiul de disciplină și etică a încetat procedura disciplinară în privința procurorului Dan Solovei**, pe motiv că „*nu a fost comisă o abatere disciplinară*”.

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut în esență că procurorul Dan Solovei a acționat în conformitate cu atribuțiile de serviciu, bazate pe principiul independenței decizionale a procurorului, deoarece în cazul examinat nu s-a

făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. a), b), e) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Astfel, potrivit Colegiului, constatările Inspecției cu privire la faptul că Dan Solovei nu a reacționat la ilegalitatea ordonanței din xx.xx.2018, emisă de către procurorul Veaceslav Cernalev, în privința lui Xxxxx Xxxxxx de punere sub învinuire în baza art.201¹ alin.(1) lit. a), b) din Codul penal, sunt neîntemeiate, aceste afirmații neavând suport probatoriu, constituind doar opinia autorului sesizării.

Totodată, nu a fost probată nici constatarea Inspecției procurorilor cu referire la inacțiunile ex-procurorului Dan Solovei, manifestate prin nestudierea materialelor cauzei penale nr.xxxxxxxxxx, după primirea acesteia în conducere, prin cercetarea superficială, incompletă și nu sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei de către organul de urmărire penală, precum și rolul pasiv a procurorului Dan Solovei în conducerea urmăririi penale, urmare a cărui fapt, în cadrul judecării cauzei, învinuirea înaintată lui Xxxxx Xxxxxx în baza art. 201¹ Cod penal alin.(1) lit. a) și b) Cod penal nu și-a găsit confirmare.

Aici Colegiul reține că procurorului nu-i poate fi imputată ca „*încălcare gravă a legii*” presupusa nestudiere a materialelor cauzei penale, deoarece ex-procurorului Dan Solovei potrivit prevederilor art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală nu putea întocmi rechizitoriul fără a studia materialele cauzei penale, așa cum rechizitoriul presupune și analiza probelor.

Subsidiar, Colegiul a putut reține ca fiind abatere disciplinară, nici argumentul potrivit căruia rolul pasiv a procurorului Dan Solovei în conducerea urmăririi penale a dus la faptul că în cadrul judecării cauzei învinuirea lui Xxxxx Xxxxxx în baza art. 201¹ Cod penal alin.(1) lit. a) și b) Cod penal nu și-a găsit confirmare, Ori, potrivit sentinței din xx.xx.2020 a judecătoriei Chișinău. sediul Ciocana, Xxxxx Xxxxxx a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal alin.(1) lit. a) Cod penal, deși în conținutul sentinței instanța a menționat că ”*sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 201' Cod penai alin.(1) lit. a) și b) Cod penal, instanța reține, că dincolo de orice dubiu rezonabil fapta există, a fost săvârșită de inculpat și constituie infracțiunea imputată...*”.

Deși prin decizia Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2021 a fost admis apelul avocatului în interesele inculpatului Xxxxx Xxxxxx și a fost casată sentința Judecătoriei Chișinău. sediul Ciocana din xx.xx.2020, însă Xxxxx Xxxxxx nu a fost achitat, ci procesul penal în privința acestuia a fost încetat pe motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art.78¹ Cod Contravențional, ulterior fiind liberat de răspundere contravențională.

În același context, Colegiul de disciplină și etică a notat că, îndubitabil, suferă critică constatările inspecției și *trebuie făcută distincție între încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe calea controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată (fapt prezent în speță), și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.*

Analiza elementelor constitutive ale acestei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, art.3 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza

principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.”

De asemenea, „în raport cu particularitățile concrete ale cazului, Colegiul reține că *Inspekția procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare, pune în discuție modul de interpretare a unei norme de drept, în speță a art.281, 283 din Codul de procedură penală, de către procurorul de caz și raționamentul logico-juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic și în căile de atac.*”

Colegiul a constatat că abordarea Inspekției procurorilor vis- a-vis de modul de întocmire de către procuror a actului de acuzare și de plenitudinea urmăririi penale într-o speță concretă (*caracterul superficial al urmăririi penale, insuficiența probelor pentru incriminarea comiterii infracțiunii...etc.*), de analiză a legalității unei ordonanțe emise de procuror, se prezintă a fi contrară atribuțiilor funcționale ale Inspekției și se substituie, practic, unei instanțe de control judiciar.

Răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată pe o cauză instrumentată în instanța de judecată. Răspunderea trebuie să fie legată doar de respectarea de către procuror a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor legale. Faptul că o hotărâre a procurorului, adoptată în cursul procesului penal, este supusă criticii în instanța de judecată, nu înseamnă că acesta a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea.

Conform raționamentelor Colegiului de disciplină și etică, *exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cauzei penale respective de către ex-procurorul Dan Solovei nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, respectarea principiului independenței decizionale a procurorului (art.37 lit. a) din Legea prenotată), excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare și, după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.*

În această ordine de idei, Colegiul a constatat că materialele procedurii disciplinare nu relevă motivele pentru care Inspekția procurorilor și-a însușit în totalitate opinia unei instanțe judecătorești vis-a-vis de soluția dispusă pe caz, în detrimentul alteia, în situația în care instanțele judecătorești (după analizarea probelor și evaluarea faptelor) au soluționat într-un mod diametral opus aceeași cauză penală (condamnare-încetare).

Colegiul a considerat că procurorii, de rând cu judecătorii, trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Or, conform art.3 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură - procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Sub aspectul laturii subiective, raportat la circumstanțele detaliate anterior,

Colegiul reține că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare. Colegiul reține că ex-procurorul Dan Solovei nu a acționat cu intenție sau cu neglijență, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți.

În lipsa unuia dintre elemente constitutive-latura obiectivă și/sau subiectivă, abaterea disciplinară nu subzista, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Astfel, raportat la situația de fapt, Colegiul a apreciat că nu se poate reține existența indicilor care să contureze săvârșirea de către ex-procurorul Dan Solovei a vreunei abaterii disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Argumentele din contestații

Inspekția procurorilor a contestat hotărârea instanței de disciplină în termen, solicitând casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică **nr.3-61/2021 din 15.06.2021** în privința ex-procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Dan Solovei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să se soluționeze cauza, cu constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, din motivul încetării raportului de serviciu de către Dan Solovei înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară.

Autorul contestației, inspectorul Xxxxx Xxxxxxx, a invocat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică în privința ex-procurorului Dan Solovei este neîntemeiată și necesită a fi anulată, deoarece Colegiul nu a dat apreciere probelor expuse în sesizare și a celor din Raportul Inspekției procurorilor.

Potrivit argumentelor din contestație, *primind dosarul penal în gestiune, procurorul Dan Solovei urma să studieze materialele urmăririi penale și, stabilind caracterul incomplet al urmăririi penale, să reacționeze în mod corespunzător, dând organului de urmărire penală indicații pe dosar, în scopul elucidării tuturor circumstanțelor cauzei, acțiuni însă neîntreprinse de el.*

În afară de aceasta, Dan Solovei nu a reacționat la faptul că ordonanța de punere sub învinuire în baza art.201¹ alin.(l) lit.a), b) din Codul penal emisă la xx.xx.2018 în privința lui Xxxxx Xxxxxx de către procurorul Veaceslav Cernalev este ilegală.

Totodată, inspectorul menționează că procurorul Dan Solovei, *îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, nu a verificat minuțios probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, nu le-a analizat în coroborare și coraport cu indicii calificativi a faptei infracționale prevăzute la art. 201¹ Cod penal alin.(l) lit. a) și b) Cod penal și în existența unei cercetări incomplete contrar prevederilor art. 19, 254 Cod de procedură penală, la xx.xx.2018 după întocmirea rechizitoriului, conform art.297 din Codul de procedură penală, a expediat cauza penală în privința lui Xxxxx Xxxxxx la Judecătoria Chișinău pentru examinare în fond.*

În opinia Inspekției procurorilor în calitate de contestatar, erorile procesuale admise de către procurorul Dan Solovei și identificate de Secția reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată, nu pot fi apreciate ca erori justificate, ce nu atrag răspunderea disciplinară, deoarece au avut efecte negative, pe de o parte, asupra drepturilor părții în dosar, pe cealaltă parte, au adus atingere imaginii Procuraturii.

Inspectorul Xxxxx Xxxxxxx consideră că *nu sunt întemeiate argumentele*

Colegiului privind încetarea procedurii disciplinare în privința ex-procurorului Dan Solovei, precum că Inspekția procurorilor și-a depășit atribuțiile funcționale dând o apreciere acțiunilor procurorului Dan Solovei, posibil a fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic superior și în căile de atac.

Inspekția procurorilor a apreciat acțiunile ex-procurorului Dan Solovei reieșind atât din concluziile procurorului ierarhic superior, cât și din hotărârile judecătorești, adoptate în cazul lui Xxxxx Xxxxxx.

Astfel, potrivit inspectorului, acțiunile procurorului Dan Solovei, manifestate prin exercitarea superficială și incompletă a urmării penale, lipsa controlului asupra acțiunilor de urmărire penală efectuate de către organul de urmărire penală, adoptarea unor ordonanțe cu încălcarea dispozițiilor legale constituie abatere disciplinară, prevăzută la art.38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură.

La data de 22 iunie 2021, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-61/2021 din 15.06.2021 a depus contestație în temeiul art.85 alin.(3) din Legea nr.3/2016 și procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, din poziția de autor al sesizării privind abaterea disciplinară.

Conform opiniei exprimate de contestatar, Hotărârea Colegiului de disciplină și etică **nr.3-61/2021 din 15.06.2021** este neîntemeiată și superficială, din care motiv a solicitat anularea acesteia în temeiul art.85 alin.(3) a Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Potrivit contestatarului, *argumentul Colegiului de disciplină și etică, precum că soluțiile adoptate de ex-procuror constituie „proprie convingere” este lipsit de relevanță, or, propria convingere nu trebuie să vină în contradicție cu legea, iar potrivit art. 3 alin. (7) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, procurorul este obligat, prin întreaga sa activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, egalitatea lor în fața legii, să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu pentru toți participanții la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora.*

Pentru argumentare, contestatarul a reiterat poziția exprimată în sesizare referitoare la erorile comise de către ex-procurorul Dan Solovei în cadrul gestionării procesului penal nr.xxxxxxxxxx, și anume:

- imputarea art.201¹ alin. (1) **lit. a)** din Codul penal inculpatului Xxxxx Xxxxxx, care constituie o calificare oficială ilegală (*potrivit rigorilor art. 113 din Codul penal*), or, urmările prejudiciabile (*vătămarea ușoară*) nu au existat, deoarece potrivit concluziilor expuse în raportul de expertiză judiciară nr.xxxxxxxxxx din xx.xx.2018, părții vătămate Xxxxx Xxxxxxx i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate;

- imputarea la calificare a **lit. b)** din art.201¹, care, la fel, nu a fost justificată, deoarece inculpatul nu a izolat victima, aceasta continuând să meargă la serviciu și având viața ei independentă, iar acțiunea de intimidare a fost probată doar prin declarațiile părții vătămate, care curând a renunțat la denunțul său. Violența psihologică manifestată față de Xxxxx Xxxxxxx nu a fost demonstrată prin nici un raport de expertiză psihiatrică sau evaluare psihologică, or impactul acțiunilor de intimidare urmează a fi demonstrat pentru a se constata

și aprecia gravitatea consecințelor și suferințelor victimei, măsuri necesare de reabilitare (consiliere psihologică). În altă ordine de idei, nu au fost anexate alte dovezi care ar certifica intimidarea exprimată prin maltratarea constantă anterioară a părții vătămate calificată drept contravenție - dovezi de aplicare a sancțiunilor contravenționale repetate ale făptuitorului pe aceleași fapte;

- întocmirea rechizitoriului, în pofida erorilor grave, conform art.297 din Codul de procedură penală, și expedierea cauzei penale în privința lui Xxxxx Xxxxxxx învinuit în baza art.201¹ alin.(1) lit.a), b) CP la Judecătoria Chișinău pentru examinare în fond. Prin urmare, nici la această etapă procurorul Dan Solovei nu a reacționat în vederea stabilirii echității în cauza dată și în conformitate cu prevederile art.284 și art.286 din Codul de procedură penală, nu a scos învinuitul de sub urmărire penală și nu a clasat procesul penal, fiind constatate circumstanțele prevăzute la art.275 pct.3) din Codul de procedură penală, adică lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile lui Xxxxx Xxxxxxx, fapt stabilit de instanța ierarhic superioară prin decizia din 16.02.2021;

- încălcarea prevederilor art.262 din Codul de procedură penală, demonstrată prin faptul că, după audierea suplimentară a învinuitului, procurorul Dan Solovei nu a acordat importanță alegațiilor privind presupusa reținere ilegală a lui Xxxxx Xxxxxxx și nu s-a autosesizat în vederea verificării circumstanțelor, încălcând art.5 al CEDO;

- respingerea ca neîntemeiate a cererilor părții vătămate și avocatului învinuitului privind încetarea procesului penal, precum și anexarea la materialele dosarului a unor acte relevante pentru soluționarea cazului;

- solicitarea ilegală de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de xxxx lei, în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală, or, suma achitată doar pentru expertiza judiciară psihiatrică, (dispusă fără temeii) a constituit xxxx,xx lei, iar suma achitată pentru expertiza judiciară medico-legală a constituit xxx lei.

În conformitate cu argumentele din contestație, prin faptele enunțate, procurorul Dan Solovei a încălcat prevederile art. 113 din Codul penal și prevederile art.1 alin. (3), art. 19 alin.(3), art.52 pct.3), 6), 8), art. 143 alin. (2) pct. 3), art.290 din Codul de procedură penală, săvârșind abaterile disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a), b), e) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Subsidiar, domnul Vladimir Adam a notat practica CtEDO, ce demonstrează o serie de cauze în care condamnarea s-a bazat pe probe insuficiente, (*Adamco vs Slovacia (cererea nr. 45084/14), Zhang vs Ucraina (cererea nr.6970/15) Barberă, Messegue și Jabardo vs Spania (cererea nr. 10590/83)*), astfel că inculpații s-au adresat la Curtea Europeană, pentru solicitarea reparării prejudiciului moral. Nu putem tolera condamnarea neconținută a Republicii Moldova la CtEDO din motivul acțiunilor unor procurori, iar sancțiunea disciplinară are și funcția de prevenire a abaterilor disciplinare pe viitor or, este prejudiciată nu doar o singură persoană sau bugetul de stat, ci imaginea Procuraturii și justiției în ansamblu, astfel că este irelevant argumentul Colegiului de disciplină și etică precum că: „ ex-procurorul Dan Solovei nu a acționat cu intenție sau cu neglijență, de natură a aduce un rezultat prejudiciabil vreunei părți ”.

A mai menționat că „ potrivit Avizului nr. 9 al Consiliului Consultativ al

Procurorilor Europeni (Carta de la Roma) din 17.12.2014, procurorii ar trebui să decidă urmărirea penală a unei persoane având la bază numai probe temeinice, care se consideră în mod rezonabil a fi de încredere și admisibile.,

În aceeași ordine de idei, s-a atras atenția asupra faptului că independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză.

Argumentele procurorului în cadrul procedurii disciplinare

Din materialele dosarului disciplinar se reține că, fiind audiată în cadrul verificării sesizării, *ex-procurorul Dan Solovei a explicat că a primit cauza penală nr.xxxxxxxxxx în gestiune de la procurorul Veaceslav Cernalev și la acel moment practic toate acțiunile de urmărire penală necesare au fost efectuate. După audierea repetată a învinutului Xxxxx Xxxxxxx, a expediat cauza penală în judecată, deoarece a considerat că sunt probe suficiente.*

Cu referire la argumentele autorului sesizării privind neîndeplinirea tuturor acțiunilor de urmărire penală, Dan Solovei a explicat că *la acel moment erau suficiente probe pentru a expedia cauza penală în judecată, motivând că deși la partea vătămată nu au fost depistate leziuni corporale ușoare, a fost de acord cu calificarea făcută de procurorul Veaceslav Cernalev, deoarece din discuțiile cu partea vătămată a ajuns la concluzia că, pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, aceasta a fost maltratată de către învinuit.*

Pentru argumentarea acțiunilor sale, procurorul Dan Solovei a statuat că declarațiile părții vătămate în cauzele de violență în familie prezintă un probatoriu esențial.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor.

Examinând argumentele formulate de către autorul sesizării în raport cu actele și lucrările procedurii disciplinare, precum și cu probele administrate, analizând opiniile Inspecției procurorilor și ale procurorului-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, expuse în contestație, având în vedere explicațiile *ex-procurorului Dan Solovei pe acest caz, Consiliul Superior al Procurorilor bazându-se pe raționamentele, care au determinat adoptarea soluției pe caz, consideră întemeiat să admită contestațiile depuse și să caseze hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-61/2021 din 15.06.2021, cu adoptarea unei noi hotărâri privind constatarea comiterii de către *ex-procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Dan Solovei, a abaterii disciplinare.**

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că modul în care a acționat *ex-procurorul Dan Solovei, precum și argumentele acestuia urmează a fi apreciate critic.*

Potrivit materialelor acumulate pe caz, organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale (art. 1 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală).

În aceeași ordine de idei, conform art.6 alin.(3) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu

privire la Procuratură procurorul este obligat: a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale.

Art.3 din Legea cu privire la Procuratură prevede că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Totodată, conform Avizului nr.9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză, normă care se regăsește și în pct.6.2.1 din Codul de etică al procurorilor.

În același timp, răspunderea disciplinară a unui procuror nu poate să survină pentru modul de apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu condiția că intima convingere a procurorului este în concordanță cu spiritul legii și nu s-a acționat cu rea intenție.

Procesul penal, în concordanță cu principiul legalității, prevăzut de art.7 Cod de procedură penală, se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Codului de procedură penală. În context, orice derogare de la prevederile Codului de procedură penală capătă caracter de ilegalitate, care la rândul ei atrage mai multe consecințe negative pentru procesul penal, precum și creează pericolul real de pierdere a încrederii societății în organele Procuraturii.

Conform art. 19 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Procurorul în conformitate cu atribuțiile în cadrul urmăririi penale, prevăzute în art. 52 Cod de procedură penală, verifică calitatea probelor administrate; veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nici o persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indici temeinici că a săvârșit o infracțiune; asigură respectarea termenului rezonabil de urmărire penală în fiecare cauză penală; etc.

Principiul legalității reprezintă unul din principiile care guvernează întreaga activitate de urmărire penală. Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unei proceduri penale conforme cu legea.

Pct. 6.1.1., 6.1.2., 6.1.4., 6.1.6 din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin

Hotărîrea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27.05.2016, de asemenea, îi obligă pe procuror să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile cum sunt prevăzute în art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest; să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice; să se asigure ca procedurile penale să opereze cât de rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției.

Potrivit prevederilor art.3 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, procurorului îi este garantată independența procesuală, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor este inacceptabilă concluzia Colegiului de disciplină și etică cu referire la prestația profesională a ex-procurorului Dan Solovei și la rolul său în examinarea cazului dat, bazat pe independența procesuală garantată de lege.

Principiul independenței procesuale a procurorului este, fără îndoială, un pilon fundamental ce susține realizarea dreptului la un proces echitabil.

Totuși, notăm că acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind o posibilitate de a acționa după propria voință, deoarece independența nicidecum nu poate fi văzută ca un privilegiu personal, aceasta reprezintă o garanție acordată cetățenilor spre a le confirma că toate cazurile sunt examinate în mod echitabil și conform legii.

În această ordine de idei menționăm Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia *independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză*, normă ce indică asupra faptului că legea este unicul izvor al propriei convingeri a procurorului atunci când examinează cazurile ce îi sunt repartizate.

Vom reține că propria convingere a procurorului este un element fundamental al raționamentului logico-juridic, însă cu condiția ca aceasta să fie determinată în strict consens cu prevederile legii, adică să aibă la bază raportarea circumstanțelor stabilite la regulile normative ce reglementează conflictul de natură penală avut spre examinare.

Toate aceste procedee nu pot fi expresia unei discreții nelimitate, deoarece riscă să se transforme în arbitrar, iar propria convingere a procurorului la adoptarea soluțiilor procesual-penale și la efectuarea acțiunilor procesuale date în competența sa trebuie să fie rezultatul aplicării legii și a abilităților sale profesionale și cunoștințelor juridice, astfel încât să asigure că fiecare persoană beneficiază de toate garanțiile procesului echitabil.

Procurorul trebuie să garanteze, pentru fiecare caz, respectarea dreptului la un proces echitabil, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care urmează a fi interpretat prin prisma dispozițiilor Preambulului Convenției în care se declară preeminența dreptului. (Ryabykh v.Russia, nr.52854/99).

După cum a menționat constant în practica sa Consiliul Superior al Procurorilor, legalitatea reprezintă unul dintre principiile care guvernează întreaga activitate

procesual-penală. Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unui proces penal conform cu legea.

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor susține argumentele Inspecției procurorilor, potrivit cărora, *erorile procesuale admise de către procurorul Dan Solovei și identificate de Secția reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată, nu pot fi apreciate ca erori justificate, care nu sunt de natură a atrage răspunderea disciplinară, deoarece au avut efecte negative, pe de o parte, asupra drepturilor părții în dosar, pe cealaltă parte, au adus atingere imaginii Procuraturii.*

Pentru aceste motive, ținând cont de toate circumstanțele reliefate, în temeiul art.36, art.37, art.38 lit. a), b) și e), art. 51, alin. (1) lit. c); art.70 alin.(1) lit. f), art.77, art.86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; capitolul 9 pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația Inspecției procurorilor și contestația șefului Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare a Procuraturii Generale, Vladimir Adam, declarate împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-61/2021 din 15.06.2021.

2. A casa hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-61/2021 din 15.06.2021, emisă în privința ex-procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Dan Solovei, cu adoptarea unei noi hotărâri.

3. A constata comiterea de către ex-procurorul Dan Solovei a abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a sista procedura disciplinară, din motiv că au expirat termenele de tragere la răspundere disciplinară.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	Prenume și Nume	Semnătura
1.	Dorel MUSTAȚĂ	<i>semnat</i>
2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>
3.	Natalia MOLOȘAG	<i>semnat</i>
4.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat</i>

5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Lilia MĂRGINEANU	<i>semnat</i>
8.	Ion GUCEAC	<i>semnat</i>
9.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
10.	Dumitru PULBERE	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC